

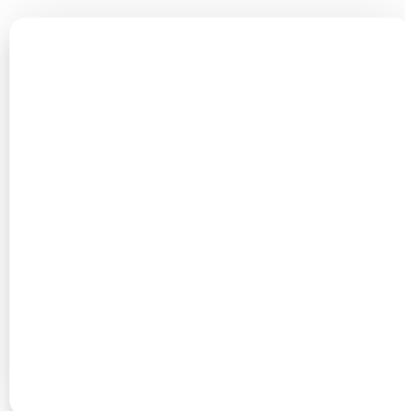

„Ez még mindig jégkorszak”: vendégünk Rácz Lajos klímátörténész [HetiVálasz 1×12]

Borbás Barna · 2020.03.05

A klímaváltozás-vita „megoldása”, egy környezettörténész szemével. Hogyan lett az emberiség a ciklonokhoz mérhető geológiai faktor? Miért Zalából lesz a következő nagy borvidék? Miért nem létezik olyan, hogy történetileg „normális” Kárpát-medencei időjárás? Mit tanulhatunk a korábbi klímaváltozásokból? Hallatlanul izgalmas beszélgetést folytattunk Rácz Lajos környezet- és klímátörténéssel a HetiVálaszban, a Válasz Online hetente jelentkező podcastadásában. Műsorvezetők: Vörös Szabolcs, Borbás Barna.

**HETIVÁLASZ [1×12] Apokalipszis másként?
Vendégünk Rácz Lajos klímátörténész**

HetiVálasz

Követés

59:14

Az adás meghallgatható a fenti Spotify-ablakra kattintva, [közvetlen link itt](#). Ha asztali számítógépen, laptopon hallgatnának minket, vagy egyszerűen letöltenék az adásokat mp3-formátumban, a legegyszerűbb, ha felkeresik [Lybsin-oldalunkat](#), esetleg kattintsanak a [Soundcloud-hangtárunkra](#) (itt mindig csupán az utolsó három adást tároljuk). Ha telefonon keresztül csatlakoznának műsorunkra, a Spotify mellett, [iTunes-on](#) (más néven Apple Podcasts), [Tuneln Radio-n](#) és [Pocket Casts-on](#) is megtehetik. Podcastunk [RSS-csatornája ezen a hivatkozáson](#) található.

xxx

Rácz Lajos környezettörténész, a Szegedi Tudományegyetem tanára. Kutatási területe a természeti környezet és a társadalom kapcsolata az újkori Magyarországon. Dolgozott többek között Franciaországban, Hollandiában és Németországban, oktatott az ELTE-n, a Pázmányon és a Közép-európai Egyetemen is. Nem kisebb ambícióval hívtuk meg az adásba, mint hogy „oldja meg” nekünk a klímaváltozás-vitát. A klímaalarmisták és -szkeptikusok

összecsapásának mélyén ugyanis lényegét tekintve olyan kérdés van, amire leginkább egy környezettörténész tud válaszolni: volt-e már a mostanihoz hasonló változás a Föld történetében, vagyis az emberi tényező nélkül is ugyanez a fölmelegedés zajlana-e?

Néhány idézet az egyórás adásból:

„A klímaváltozás okairól végső magyarázat nincs. Aki ilyesmit szeretne, ne foglalkozzon tudományos kutatással. Nem papi funkció a tudósé. Valószínűségek vannak.”

„Az emberiség olyan viszonyok közé került, hogy az analógia eszköze, vagyis a már megtörtént helyzetek mintának történő felhasználása szinte lehetetlen. Merthogy az ipari forradalom előtt az emberi tevékenység határai az emberi izomerő, az állati izomerő és az egyszerű gépek voltak. Onnantól kezdve azonban, hogy elkezdtünk fosszilis energiát használni, az emberiség a geológiai erőkhöz mérhető Föld-alakító tényezővé vált. Mint egy vulkánkitörés vagy a ciklonok.”

„Ma már bizonyított, hogy ha nem lenne ipari tevékenység, felmelegedés akkor is lenne. Természetes folyamatok következményeként. És van az emberi-ipari tevékenység, ami ezt erősíti. A rizikó az, hogy ilyen még soha nem volt a Föld történetében. Hogy két egymásra ható folyamat interferenciába kerül.”

„Ha geológiai perspektívát használunk, akkor jelenleg hideg időszakban élünk, hiszen a Föld történetének nagyobb részében nem voltak jégsapkák a bolygón. Jelenkori fölmelegedés ide vagy oda: ez jégkorszak. Ezen belül vannak hidegebb és melegebb periódusok.”

„Ha csak az utolsó 2000 évet nézzük, mióta európai civilizáció létezik, elképesztő kilengések voltak. A 2. században a Balaton-felvidéken olyan klimatikus viszonyok voltak, mint Firenze környékén. Az ókori római hódítás oka nemcsak, hogy jól szervezett birodalom voltak, hanem az is, hogy itt is ugyanolyan meleg volt akkoriban, mint Itáliában.”

hirdetés

„A kis jégkorszak – mely a 13. században kezdődött és valamikor a 20. században ért véget – a legnagyobb lehűlés volt az emberiség történetében. Ennek a kis jégkorszaknak az időszakában rendszeresen befagytak a velencei lagúnák, a Temzén vásárokat tartottak és a Duna is befagyott. [...] Érdekes módon ez a nyarakra nem hatott annyira, a telekre viszont igen. Nagyon hidegek voltak. A kis jégkorszak a magyar mezőgazdaságra gyakorolt hatása pozitív volt. Ugyanis idehaza nem a hőmérséklet a legfontosabb indikátora a klímaváltozásnak. Hanem a csapadék. Ezért nagyon kritikus, ami most történik: most ugyanis nemcsak melegedés van, de a csapadék is csökken.”

„A mai létünknek tulajdonképpen két alappillére van: az olcsó energia és az olcsó víz. Emlékezzünk: a fejlett világban mindenki vízöblítéses vécét használ, ivóvízzel. A kérdés az, hogy mi történik, ha egyik vagy másik feltétel többé nem áll rendelkezésre.”

Ez az adás nem készülhetett volna el olvasóink támogatása nélkül. Ha fontosnak tartja munkánkat, kérjük, legyen „előfizetőnk” akár már havi 1700 forintért, és csatlakozzon hozzánk a Facebookon!